

În atenția Dlui Vladimir GROSU
Ministrul Justiției

Nr. 7 din 02 martie 2015

Ref.: Recomandări AmCham la Proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la crearea Registrului garanțiilor reale mobiliare

Stimate Dle Ministru,

Din numele Asociației Patronale "Camera de Comerț Americană din Moldova" (în continuare „AmCham Moldova”) venim să Vă asigurăm de înaltele noastre considerațiuni.

Ca urmare a anunțului plasat de Ministerul Justiției pe pagina-web www.particip.gov.md¹, Vă prezentăm comentariile AmCham Moldova la proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la crearea Registrului garanțiilor reale mobiliare, în Anexa 1 la această scrisoare.

Paralel, venim cu o serie de comentarii de ordin general vis-a-vis de textul proiectului de regulament. Așadar, menționăm că pe lângă comentariile detaliate cu privire la conținutul proiectului de regulament, expuse în cadrul anexei la respectiva scrisoare, Vă adresăm o serie de neclarități, în speranța că vor fi elucidate:

1. Confundarea noțiunilor de Registrul garanțiilor, cu platforma pe care se țin aceste

Conform Ordinului Ministrului Justiției nr. 481, din 7 noiembrie 2014, vechiul Registru al gajului bunurilor mobile de plin drept se consideră Registru al garanțiilor reale mobiliare, iar procesual deja se urmează procedura nouă: demersurile fiind substituite cu avize; notarii verifică identitatea părților; notarii nu solicită un exemplar al contractului de gaj. Dacă Hotărârea de Guvern va prevedea că prin ea se creează Registrul garanțiilor reale mobiliare, reiese că Ordinul MJ nr. 481, din 7 noiembrie 2014 era fără efect, iar gajurile înregistrate în perioada dintre 8 noiembrie 2014 și data intrării în vigoare a Hotărârii de Guvern sunt nule. În opinia noastră, Hotărârea de Guvern trebuie să reafirme dispozițiile Ordinului Ministrului Justiției nr. 481 din 07.11.2014, precum că Registrul gajului bunurilor mobile, începând cu 8 noiembrie 2014, se consideră Registru al garanțiilor reale mobiliare. Deci Hotărârea Guvernului trebuie să prevadă că Registrul garanțiilor reale mobiliare se creează prin reorganizarea Registrului gajului bunurilor mobile.

Înțelegem că Ministerul Justiției planifică lansarea unei noi platforme, on-line de operare și acces la Registrul garanțiilor. Însă prezenta nu trebuie tratată ca creare a unui nou registru. Începând cu 2002 au existat mai multe actualizări în soft-ul Registrului gajului bunurilor mobile, însă aceasta nu a necesitat o modificare a Legii sau a Hotărârii de Guvern, deoarece registrul avea aceeași denumire și îndeplinea aceeași funcție. Ulterior, în anii 2005-2008 Registrul bunurilor imobile a trecut la forma electronică, fapt ce nu a presupus crearea unui nou registru, ci doar că se schimbă platforma – modul de ținere.

2. Considerăm că informația privind gajurile mobiliare existente trebuie să se cuprindă într-un singur registru, după intrarea în vigoare a prezentei Hotărâri de Guvern.

Considerăm un imperativ ca în scopul asigurării uniformității Registrului garanțiilor, conform obiectivelor reformei Legii gajului, evitarea segmentării cronologice a acestuia.

Existența unor registre paralele, ținute de diferite persoane, și care se caută prin proceduri diferite, este incertă. Anticipăm o serie de litigii în care terții vor susține că sunt de bună-credință întrucât au căutat prin intermediul interfeței web, dar nu au căutat în „vechile” registre. În acest sens, exemplificăm cu situația din 2002, când s-a trecut de la registrul notarilor la registrul electronic toată informația din

¹<http://particip.gov.md/proiectview.php?l=ro&idd=2055>

registrul notarilor (așa-numita „baza veche”) a fost inclusă în registrul electronic. Astfel încât un solicitant depunând o cerere de căutare la un notar, avea o privire integrală asupra tuturor gajurilor, „vechi” sau „noi”.

3. Incertitudini privind operarea modificărilor la gaj, înregistrate înainte de intrarea în vigoare a Legii nr. 173, din 25.07.2014

Conform raționamentului autorilor, dacă informația este reflectată în baza veche, și oricine va căuta acolo, reiese că ea acolo trebuie modificată. Totodată, conform dispozițiilor alin. (2), art. 41, Legii nr. 499, din 30 iulie 2001, cu privire la gaj, la modificare se aplică regulile înregistrării, deci modificarea operată după 8 noiembrie 2014 trebuie înscrisă în Registrul garanțiilor pe portalul web.

4. Restrictivitatea privind modalitatea de plată a serviciilor aferente Registrului Garanțiilor

Conform pct. 7 și pct. 44 din Regulament, se prevede achitarea plăților prin intermediul Serviciului Guvernamental de plăți electronice (MPay). În scopul excluderii limitării accesului la serviciile aferente Registrului garanțiilor, propunem a introduce în Regulament și alte posibilități de achitare a plăților. În special ne referim la accesul pasiv la Registrul garanțiilor, solicitarea înregistrării sau eliberării extrasului din partea unei persoane juridice ș.a. Ca alternativă, propunem eliminarea cerinței privind achitarea plăților exclusiv prin intermediul serviciului MPay, din Regulament.

5. Cercul limitat al categoriilor de operatori

În conformitate cu art. 39, Legea cu privire la gaj, operatorul poate fi orice persoană autorizată de Ministerul Justiției cu drept de acces activ la Registrul garanțiilor. Prin urmare, dat fiind faptul că organizațiile de microfinanțare și companiile de leasing sunt participanți activi ai pieței de creditare, considerăm necesar de a oferi posibilitatea și acestor categorii de persoane de a primi autorizație în vederea desfășurării activității de operator al Registrului garanțiilor. Paralel, considerăm necesar de a permite instituțiilor financiare (băncile comerciale), organizațiilor de microfinanțare și companiilor de leasing de a înregistra, modifica sau radia garanțiile în care au concomitent calitatea de debitor sau creditor al creanței garantate.

6. Este recomandabilă explicarea unei serii de noțiuni utilizate în cadrul Proiectului de Hotărâre de Guvern, după cum urmează: „noua soluție tehnică”, „acces prin intermediul portalului web”, „baze de date vechi”, „operator”, „aviz de înregistrare”, „aviz de modificare”, „aviz de radiere”, „acces activ”, „acces pasiv”, etc.

7. Considerăm, că prezentul Regulament urmează să includă anexe care să fie parte integrantă a acestuia și care să conțină formularele tip de avize de înregistrare, modificare, radiere, etc. a gajului.

Suntem deschiși pentru întreveneri ulterioare cu echipa Ministerului responsabilă de elaborarea Proiectului pentru a conlucra la îmbunătățirea proiectului de Hotărâre de Guvern respectiv.

Vă mulțumim pentru colaborare și Vă rugăm să nu ezitați să ne contactați pentru orice informații adiționale.

Cu deosebit respect,

Mila Malairău

Director executiv

A.P. "Camera de Comerț Americană din Moldova"

Nr.	Denumirea punctelor ce se propun spre analiză	Comentarii și recomandări
1	Punctul 7	a. Se sugerează substituirea sintagmei „<i>Registrul proprietății intelectuale</i>” cu „<i>registru corespunzător al proprietății intelectuale prevăzute de lege</i>”. b. Se recomandă completarea sintagmei „<i>Registrul gajului</i>” cu sintagma „<i>bunurilor mobile</i>”.
2	Punctul 8	Se sugerează înlocuirea sintagmei „<i>după data de</i>” cu sintagma „<i>începînd cu</i>”. Argumentare: În conformitate cu articolul XIII din cadrul Legii nr. 173, din 25.07.2014, inclusiv prevederile ce țin de funcționalitatea Registrului Garanțiilor intră în vigoare începînd cu 8 noiembrie 2014.
3	Punctul 9	Considerăm că toată informația despre totalitatea gajurilor mobiliare existente, după intrarea în vigoare a prezentei Hotărâri de Guvern, trebuie să se cuprindă într-un singur registru. Fiabilitatea existenței unor registre paralele, ținute de diferite persoane, și care se caută prin proceduri diferite, este incertă. Anticipăm o serie de litigii în care terții vor susține că sunt de bună-credință întrucât au căutat prin intermediul interfeței web, dar nu au căutat în „vechile” registre. În acest sens, exemplificăm cu situația din 2002, când s-a trecut de la registrul notarilor la registrul electronic toată informația din registrul notarilor (așa-numita „baza veche”) a fost inclusă în registrul electronic. Astfel încât un solicitant depunând o cerere de căutare la un notar, avea o privire integrală asupra tuturor gajurilor, „vechi” sau „noi”. De asemenea, din punct de vedere al utilizatorului datelor din Registrul garanțiilor, reprezintă incertitudine (după intrarea în vigoare a actului normativ vizat), cui trebuie să se depună cerere de eliberare a informației (unui registrator independent de valori mobiliare sau unui notar).
4	Anexă, pct. 3	Se propune următoarea redacție a punctului 3: „<i>Registrul garanțiilor este un registru public, în care se înregistrează gajul <u>asupra</u> bunurilor mobile, precum și oricare alte drepturi de garanție asupra bunurilor mobile.</i>”. Argumentare: Considerăm de prisos sintagma „<i>iar la solicitarea părților, oricare alte drepturi de garanție stabilite de legislație</i>”, întrucât formularea

		respectivă creează confuzii. Orice înregistrare în Registru se face doar la solicitarea părților și nu din oficiu. Mai mult ca atât, în temeiul solicitării părților, nu pot fi înregistrate alte drepturi de garanție decât cele prevăzute de legislație ¹ . În acest sens, doar Legea poate stabili că un drept real (gajul) sau de creanță (leasingul) se naște sau devine opozabil terților prin efectul înregistrării într-un registru.
5	Anexă, pct. 5	Se recomandă completarea frazei cu sintagma „și a altor drepturi de garanție prevăzute de legislație.”.
6	Anexă, pct. 6	Se sugerează următoarea expunere a propoziției nr. 3 din cadrul punctului 6: <i>„Accesul pasiv este permis tuturor persoanelor în temeiul datelor de identificare ale bunului gajat, datelor de identificare ale debitorului gajist precum și în baza <u>numărului de înregistrare</u> comunicate de debitorul gajist sau de creditorul gajist.”.</i> Argumentare: Conform alin. (1), art. 1331, Cod Civil: <i>„Tranzacția este contractul prin care părțile previn un proces ce poate să înceapă, termină un proces început sau rezolvă dificultățile ce apar în procesul executării unei hotărâri judecătorești.”.</i> Prin urmare, se propune utilizarea unei noțiuni mai potrivite, cum ar fi <i>„numărul de înregistrare”</i>, cât și definirea expresă a acesteia. De asemenea, considerăm binevenită menționarea expresă a faptului că și creditorul gajist are dreptul de a comunica datele necesare pentru identificarea obiectului gajului.
7	Anexă, pct. 7	Se sugerează expunerea punctului 7 în următoarea redacție: <i>„Pentru accesul la Registrul garanțiilor se percepe o plată conform prevederilor pct. 9, 11 și 12 din prezentul Regulament, după caz. Pentru înregistrarea și furnizarea informației în/din Registrul garanțiilor se percepe taxa de stat conform Legii taxei de stat și plata pentru înregistrarea și furnizarea informației conform pct. 8 din prezentul Regulament.”.</i> Comentarii: În opinia noastră, plata pentru conectarea și accesul la Registrul garanțiilor urmează a fi delimitată clar de plata pentru înregistrarea și furnizarea informației. Or, în varianta actuală se creează impresia că pentru accesul activ / pasiv la Registru se va încasa o taxă de stat plus plata pentru înregistrarea / furnizarea informației, ceea ce nu corespunde realității. Mai mult ca atât, păstrarea obligativității privind utilizarea exclusivă a Serviciului Guvernamental de plăți electronice implică necesitatea achitării de către prestatorul de servicii publice a unui comision de 1.5% din valoarea tranzacției. Regulamentul nu stipulează partea responsabilă de acoperire a costului tranzacției respective. De asemenea, menționăm că Regulamentul nu prevede dacă plata pentru accesul activ / pasiv la Registru urmează a fi achitată prin intermediul MPay. Prin urmare, în scopul excluderii limitării accesului la serviciile aferente Registrului garanțiilor, propunem a introduce în Regulament și alte

¹ Art. 7, alin. (2), Legea nr. 449, din 30.07.2001, cu privire la gaj

		posibilități de achitare a plăților. În special, ne referim la accesul pasiv la Registrul garanțiilor, solicitarea înregistrării sau eliberării extrasului din partea unei persoane juridice ș.a. Ca alternativă, propunem excluderea cerinței achitării plăților exclusiv prin intermediul serviciului MPay. Adițional, menționăm că principalii operatori ai Registrului garanțiilor au fost, sunt și cu cea mai mare probabilitate vor fi notarii publici. În acest context, menționăm următoarele: i. Proiectul Regulamentului va intra în contradicție cu prevederile Legii nr. 1453, din 08.11.2002, cu privire la notariat, care nu limitează într-un mod sau altul posibilitățile de achitare a plăților pentru serviciile notariale. ii. Conform Legii cu privire la notariat, notarii sunt în drept să perceapă și taxa de stat, cu virarea acesteia la bugetul de stat de către notar în ziua cel târziu următoarea după data când a fost îndeplinit actul notarial. iii. Notarii publici nu dispun de conturi în sistemul trezorerial al statului, prin urmare, serviciile notarilor (onorariul) nu pot fi achitate prin MPay.
8	Anexă, pct. 8	Expunerea propusă nu permite să se determine dacă operatorul percepe careva plăți pentru serviciul prestat.
9	Anexă, pct. 11	Recomandăm revizuirea sintagmei „o singură dată”. Nu este clar formula de determinare a perioadei căreia i se atribuie noțiunea de „o singură dată”.
10	Anexă, pct. 15	a. Se propune completarea punctului 15, după cum urmează: „d) organizații de microfinanțare; e) companii de leasing.”. Argumentare: În conformitate cu art. 39, Legea nr. 449 din 30.07.2001, cu privire la gaj, operatorul poate fi orice persoană autorizată de Ministerul Justiției cu drept de acces activ la Registrul garanțiilor. Prin urmare, dat fiind faptul că organizațiile de microfinanțare și companiile de leasing sunt participanți activi ai pieței de creditare, considerăm necesar de a oferi posibilitatea și acestor categorii de persoane de a primi autorizație în vederea desfășurării activității de operator al Registrului Garanțiilor. b. În cadrul art. 35, din Legea nr. 1453, din 08.11.2002, lipsesc prevederi privind competența notarilor vizavi de înregistrarea gajului sau a leasingului financiar în Registrul garanțiilor reale mobiliare. Totodată, art. 21, alin. (1), legea vizată mai sus, stabilește: „Activitatea notarului este incompatibilă cu orice altă activitate remunerată, cu excepția celei științifice, didactice și de creație.”. Ca urmare a recentelor modificări efectuate la Legea nr. 449, din 30.07.2001, cu privire la gaj, cuvântul „notar” a fost substituit cu cuvântul „operator”, lipsindu-i pe aceștia (notari) de prevederi exprese în acte legislative cu privire la posibilitatea / legalitatea activării în calitate de operator al Registrului garanțiilor. Așadar, se creează o situație de incertitudine privind competența și legalitatea notarilor de a acționa în calitate de operator al Registrului garanțiilor, fapt ce ar duce ipotetic la invalidarea înregistrărilor gajurilor și a leasingului financiar.

		În lumina celor expuse mai sus, recomandăm Ministerului Justiției analizarea oportunității de înainta o inițiativă legislativă de modificare a art. 35 din Legea cu privire la notariat.
11	Anexă, pct. 16	Considerăm necesară specificarea expresă a condițiilor și termenilor de eliberare a autorizațiilor în vederea participării în calitate de operator al Registrului garanțiilor. Mai mult ca atât, considerăm necesar de a specifica organul de supraveghere al activității operatorilor abilitat cu atribuții de monitorizare a conformării acestora. De asemenea, regulamentul nu prevede cazurile și modalitate de revocare a autorizației de operator al Registrului garanțiilor.
12	Anexă, pct. 18	În scopul evitării ambiguităților, considerăm necesar de a explica noțiunea de „bază de date veche”.
13	Anexă, pct. 19	Considerăm necesar de a permite instituțiilor financiare (băncile comerciale), organizațiilor de microfinanțare și companiilor de leasing de a înregistra, modifica sau radia garanțiile în care au concomitent calitatea de debitor sau creditor al creanței garantate. Comentarii: Posibilitatea înregistrării modificării sau radierii garanțiilor de către instituțiile financiare (băncile comerciale), organizațiile de microfinanțare și companiile de leasing derivă din necesitatea optimizării costurilor de acordare a creditelor, paralel eficientizându-se timpul utilizat la perfectarea relațiilor de creditare. Mai mult ca atât, raportând procesul de creditare la prevederile art. 26 din Legea nr. 550 din 21.07.1995, instituțiilor financiare le este interzisă acordarea de servicii terțelor persoane, altele decât cele aferente creditului. În acest sens, menționăm că organizațiile de microfinanțare sunt în drept de a desfășura activități auxiliare neinterzise de legislație, necesare pentru desfășurarea activității de microfinanțare și consemnate în actul de constituire². De asemenea, menționăm faptul că conform art. 39, 41 și 42 din Legea nr. 449, din 30.07.2001, cu privire la gaj, înregistrările, modificările, radierile, sau completările obiectului gajului ori a creanței garantate se efectuează cu acordul ambelor părți. În plus, conform prevederilor capitolului V „Securitatea și integritatea informației din Registrul garanțiilor” din anexă a proiectului de Regulament cu privire la crearea Registrului garanțiilor reale mobiliare, specifică o serie de mecanisme de prevenirea acțiunilor intenționate și/sau neintenționate ale operatorilor, care pot conduce la distrugerea sau modificarea datelor din Registrul garanțiilor, astfel constatând că sistemul permite evidența operatorilor și duce înregistrarea operațiunilor efectuate în registru de către aceștia.
14	Anexă, Capitolul VI	Comentarii: Capitolul VI nu prevede detalii privind algoritmul de înregistrare a altor drepturi de garanție, în particular referindu-ne la leasingul financiar. Afirmatia respectivă este consemnată în cadrul alin. (3), art. 47, Legea cu privire la gaj. Prin urmare, considerăm ambiguă procedura de înregistrare, în ceea ce ține indicarea în aviz a părților (cine va fi debitorul gajist și cine – creditorul gajist). Pentru a exclude eventualele

² Alin. 2, art. 7, Legea nr. 280, din 22.07.2004 privind organizațiile de microfinanțare

		neînțelegeri sau interpretări echivoce, propunem a completa Regulamentul cu norme care ar reglementa mai detaliat procedura de înregistrare a altor drepturi de garanție.
15	Anexă, pct. 33	a. Se recomandă expunerea pct. 33, lit. a), în următoarea redacție: <i>„a) datele de identificare (numele și prenumele, numărul de identificare de stat (IDNP), adresa poștală și electronică, după caz / dacă există, a persoanei fizice sau denumirea, numărul de identificare de stat (IDNO), adresa poștală și electronică, după caz / dacă există, a persoanei juridice sau întreprinzătorului individual) ale debitorului gajist, creditorului gajist și gestionarului gajului (în cazul în care ultimul a fost desemnat). Adresa electronică indicată în aviz devine adresă de comunicare oficială;”.</i> b. Autorul proiectului de act normativ menționează: <i>„Adresa electronică indicată în aviz devine adresă de comunicare oficială.”.</i> Atenționăm că conform art. 39, alin. (8), din Legea cu privire la gaj: <i>„În scopul prezentei legi, inclusiv pentru notificările prevăzute la art. 67, orice obligație de notificare a persoanelor indicate la alin. (2) lit. a) va fi considerată drept executată corespunzător, dacă notificarea (avizul) este expediat la ultima adresă a persoanei indicată în Registrul garanțiilor.”.</i> Drept urmare, există riscul ca prin oferirea poștei electronice a statutului de „adresă de comunicare oficială” să fie calificat ca o reglementare primară rezervată actelor legislative – în acest caz dacă se ridică excepția de ilegalitate, atunci aceasta poate să ducă la mai multe efecte adverse. Prin urmare, considerăm imperativ de a specifica condițiile de utilizare a adresei electronice. Poate fi utilizată și pentru transmiterea avizului creditorului de executare sau pentru avizul transmis de debitor despre existența unui nou gaj, etc.? c. În scopul evitării ambiguităților, se propune expunerea lit. d), exact cum e stipulat în art. 39, alin. (2), lit. d), Legea cu privire la gaj. d. Se recomandă următoarea redacție a literei f): <i>”f) în cazul gajului asupra întreprinderii, asupra obiectelor de proprietate intelectuală sau în cazul leasingului financiar și a altor drepturi de garanție, se va face o mențiune în acest sens.”</i> e. Se sugerează elaborarea modelului de aviz de înregistrare în anexă.
16	Anexă, pct. 37	În varianta actuală se creează confuzia că debitorul și creditorul gajist pot completa avizul doar prin intermediul unui anumit sistem informațional. Or, art. 39, alin. (3), Legea nr. 449, din 30.07.2001, cu privire la gaj, stabilește că avizul se prezintă pe suport de hârtie cu semnătura olografă a părților, fără a indica necesitatea utilizării sistemului informațional electronic.
17	Anexă, pct. 44	Se propune eliminarea restrictivității privind modalitatea de plată a serviciilor aferente Registrului Garanțiilor Argumentare: A se vedea argumentele de la pct. 7.

18	Anexă, Capitolul VII	Comentarii: Capitolul VII din Regulament nu prevede detalii privind înregistrarea avizului de executare a gajului, cu excepția pct. 57 în cadrul căruia se stabilește o singură normă în acest sens, dar formulată general. Dat fiind faptul că înregistrarea avizului de executare a gajului este o etapă importantă în procedura de executare a dreptului de gaj, pentru a exclude eventualele neînțelegeri sau interpretări echivoce, propunem a completa Regulamentul cu norme care ar reglementa mai detaliat procedura de înregistrare a avizului de executare a gajului.
19	Anexă, pct. 52	a. Se recomandă expunerea pct. 52, lit. a), în următoarea redacție: <i>„a) datele de identificare (numele și prenumele, numărul de identificare de stat (IDNP), adresa poștală și electronică a persoanei fizice, după caz / dacă există, sau denumirea, numărul de identificare de stat (IDNO), adresa poștală și electronică, după caz / dacă există, a persoanei juridice sau întreprinzătorului individual) ale debitorului gajist, creditorului gajist și gestionarului gajului (în cazul în care ultimul a fost desemnat).”.</i> b. Se recomandă substituirea sintagmei „să radieze garanția” cu sintagma „să emită avizul de radiere a garanției”.
20	Anexă, Capitolul VIII	Comentarii: Paralel cu descrierea responsabilităților persoanelor mandatate cu gestionarea a Registrului din cadrul Centrului de Informații Juridice, considerăm că urmează de descris răspunderea care o poartă operatorii pentru falsificarea datelor, distrugerea, înscrierea datelor contrar prevederilor legale etc. din Registrul garanțiilor. De asemenea, considerăm necesar instituirea unor penalități contravenționale, în caz că se constată abuzuri comise din partea operatorilor.